

Čekat a mlčet. Noemova archa. Nesobeckost

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Berlín, 5. listopadu 1910⁷

Jako vždy poprosíme i dnes ducha dne o pomoc pro naši práci. - Sobotní průpověď.

Včera jsme mluvili o tom, že žák slyší duchovní tón, tón z východu. Kdyby chtěl ovšem říci, že teď ví, jak zní duchovní svět, že uslyšel první duchovní znění, dopouštěl by se velkého, tragického omylu. Tón, který tu žák slyší, je mnohem spíše posledním slovem zaznívajícím jakoby z fyzického světa. Nic, co zní dosud jako zvuk, žádný tón, který může vycházet z nějakého hrdla inkarnovaného v těle, nepochází z duchovního světa.

Duchovní svět je především naprosto bez barvy, beze světla, bez tónu atd. Nic, co vidíme třeba jako barvy, není duchovního původu; barvy přicházejí z našeho vlastního nitra; a udávají takové vlastnosti, které dosud nemáme, kterých teprve musíme dosáhnout. Vidíme-li například červenou barvu, znamená to, že v sobě dosud nemáme lásku, že ji v sobě musíme rozvinout. Vidíme-li fialovou, říká nám to, že si musíme osvojit oddanou zbožnost.

Slyšíme-li znějící tóny, pak to není nic duchovního, nýbrž něco, co pochází z nás samých. Pokud má někdo chuť na určité jídlo, začne-li například někdo jíst vegetariánsky, touží-li však ještě vnitřně, tělesně-vnitřně po mase, i když si toho není vědom, zní tato chtivost v tónech, ve falešných tónech. Všechny tyto tóny a znění jsou jen okultním krákaním vran!

Zjeví-li se žákovi postava z dřívějších dob a on ji chce ihned vyložit, je to zcela špatně. S výkladem musí umět vyčkat. Žák nemá vykládat v přítomnosti, ale teprve později. Vynoří-li se nám v duši takový obraz, pak se rozptýlí, jakmile se ho pokusíme uchopit svými myšlenkami. Je-li to však pravý obraz, později se před námi opět

vynoří a pak setrvá ve své pravé podobě, a my budeme vědět, co znamená. Musíme však dokázat čekat, čekat a mlčet. Jako my sami nemáme svými vlastními myšlenkami uchopovat prožitky, lak o nich nemáme ani mluvit. Celý svůj duchovní život máme považovat za něco svátého a tak s ním i zacházet. U všech těchto prožitků tónů a barev atd. si musíme říkat, že nepocházejí z duchovního světa, nýbrž z našeho vlastního nitra, z našeho vlastního Já, v němž se vzdouvá moře žádostí a vášní, tak jako se moře vzdouvalo kolem Noemovy archy. A musíme žít v přesvědčení, že všechny tyto prožitky a jevy nejsou ničím duchovním. Když si to jasně a neúprosně řekneme, musíme až jakoby odevzdat své Já, vzdát se žádosti svého Já po obsahu prožitků, nechat ji jakoby ulétnout, tak jako byla z Noemovy archy vypuštěna holubice a již se nevrátila.

Potom, později se však u žáka dostaví jiný okultní zážitek. Jestliže jsme pochopili, že na oněch prožitcích tónů a barev není nic, vůbec nic duchovního, jestliže jsme vnitřní silou poznali, že duchovní svět je pro nás úplně prázdný, potom poznáme, že tyto prožitky přece jen mají význam, význam pro nás samotné. Barvy se stanou varovateli a rádci; říkají nám, co ještě nemáme, co si ještě musíme osvojit. V případě tónů poznáme, že odrážejí tělesné choutky. A jestliže nám svůj význam řeknou obrazy, které jsme nechali klidně působit, bude duše takovými prožitky obohacena. To je jako druhá holubice, jež byla vypuštěna a vrátila se s olivovou snítkou jakožto symbolem míru.

Duše však není na této těžké cestě esoterika odkázána jen sama na sebe; existuje něco, čeho se může držet. Něčím takovým je růžový kříž. Nechejme ho na sebe působit; uvědomme si, že černá barva jeho dřeva představuje naši tělesnost, která ztvrdla a vyschla, že své nižší Já, jež se ztotožňuje s tělesností, musíme zanechat temné a mrtvé zrovna tak, jako je mrtvé dřevo kříže. Potom v nás bude vyšší, duchovní Já působit podobně, jako se černá barva kříže promění v jasnou, zářící světelnou linii. Stejným způsobem se rudá barva růží z barvy niterně působící lásky promění v zelenou, v barvu navenek působícího života.

Prožíváme-li symboly, nejsou pravé a nepocházejí z duchovního světa ty, jež nám činí radost, jež prožíváme s radostí, nýbrž jenom ty, u nichž pociťujeme utrpení. A musíme je nosit s sebou, dokud nepoznáme jejich smysl. Něco duchovního z nich se v nás musí zrodit v utrpení.

A ještě jednu věc musíme pochopit: a sice, že vůbec nemůžeme být neegoističtí. Nikdy nejsme neegoističtí, nikdy, nikdy, nikdy! A i když si namlouváme, že jsme právě udělali něco, co je naprosto nesobecké, je to přeci omyl. Nesobecky* jednat vůbec nemůžeme. Je to vesmírná karma, jež nás nechává jednat egoisticky. Vesmírná karma je Bůh!

A dospějeme-li jednou tak daleko, že budeme jednat dobře a ušlechtilé, bude to Bůh v nás, kdo bude dobrý. Staneme-li se nesobečtějšími, povšimneme si například jedné věci: nebudeme už pociťovat strach a hrůzu. Ozve-li se náhle vedle nás silný zvuk, už sebou netrháme jako dříve. Bůh, který nás nechává jednat dobře a ušlechtilé, je náš praobraz. Náš praobraz nás stvořil tím, čím nyní jsme. A my sami se zase musíme stát obrazem našeho praobrazu.

Jestliže to všechno náležitě pochopíme, pak správně porozumíme pravé esoterní rosikruciánské průpovědi:

Ex Deo nascimur

In -----morimur

Per Spiritum Sanctum reviviscimus

To, co zde bylo vynecháno, je pro esoterika nevyslovitelné. Když tento verš začneme vyslovovat, musíme citem směřovat k tomu, co je nevýslovné. A teprve, když se tento cit vrátí, můžeme pokračovat. Kdo to s náležitým citem vnitřně prožívá, ten správně pochopí také druhou esoterní průpověď: V duchu spočíval zárodek mého těla ...

* V něm. orig. *selbstlos*, což se v němčině používá ve smyslu *nesobecky*, doslova to ovšem znamená *bez sebe sama*. (Pozn. překl.)